

Ε

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΖΩΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Αθήνα : 29 Μαρ. 07
Αρ. πρωτ: 281920

Ταχ.Δ/ση Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας 101 76 Αθήνα
Πληροφορίες Κ.Κουτσομπίνας
Τηλέφωνο 210 2125712
TeleFAX 210 8836020
Email ka6u006@minagric.gr

ΠΡΟΣ: 1. Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις
Διευθύνσεις Κτηνιατρικής
Έδρες τους

2. Γενική Διεύθυνση Φυτικής Παραγωγής
Δ/ση Εισροών Φυτικής Παραγωγής
Τμήμα Δ΄
Ενταύθα

**ΘΕΜΑ : Οργανικά Λιπάσματα και Βελτιωτικά του Εδάφους που περιέχουν υ-
ποπροϊόντα ζωικής προέλευσης.**

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 απαγόρευε τη διασπορά, σε βοσκότοπους , ορ-
γανικών λιπασμάτων και βελτιωτικών του εδάφους εκτός από την κόπρο, άρθρο 22
παρ. 1.γ).

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 181/2006 τροποποιεί τον προηγούμενο κανονισμό και επιτ-
ρέπει τη διασπορά των οργανικών λιπασμάτων και των βελτιωτικών του εδάφους υπό
συγκεκριμένες συνθήκες:

1. Τα οργανικά λιπάσματα και τα βελτιωτικά του εδάφους παράγονται χρησιμοποιώ-
ντας υλικά κατηγορίας 2 και 3.
2. Η μονάδα στην οποία παράγονται αυτά τα λιπάσματα πρέπει να είναι εγκεκριμένη
βάση του άρθρου 18 του Κανονισμού 1774/2002/ΕΚ, σαν Τεχνική Μονάδα παρασκε-
υής οργανικών λιπασμάτων και βελτιωτικών του εδάφους από τη Διεύθυνση Κτηνι-
ατρικής της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με το Π.Δ. 211/2006
(ΦΕΚ Α΄211) .
3. Οι πρώτες ύλες που μπορεί να δέχεται η ως άνω μονάδα είναι:
 - η κόπρος και το περιεχόμενο του πεπτικού συστήματος που έχει αποχωριστεί
από τον πεπτικό σωλήνα, το γάλα και το πρωτόγαλα εφόσον κατά τη γνώμη της

Διεύθυνσης Κτηνιατρικής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης δεν υπάρχει κίνδυνος να μεταδώσουν σοβαρές μεταδοτικές νόσους (άρθρο 5 παρ.2.ε του Καν 1774/2002/EK).

Η κόπρος και το περιεχόμενο του πεπτικού συστήματος, πριν ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας για την παραγωγή του λιπάσματος, πρέπει να έχουν υποστεί θερμική επεξεργασία τουλάχιστον 70° C επί τουλάχιστον 60 λεπτά της ώρας (Παρ VIII Κεφ III του Κανονισμού 1774/2002/EK).

Το γάλα και το πρωτόγαλα, πριν ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας για την παραγωγή του λιπάσματος, πρέπει να έχουν υποστεί θερμική επεξεργασία τουλάχιστον 72° C επί τουλάχιστον 60 δευτερόλεπτα, ή οποιονδήποτε συνδυασμό θερμοκρασίας και χρόνου που εξασφαλίζει ισοδύναμο αποτέλεσμα και παρουσιάζει αρνητική αντίδραση στη δοκιμασία φωσφατάσης (Παρ VII Κεφ V του Κανονισμού 1774/2002/EK),

- υλικά κατηγορίας 3, χωρίς προηγούμενη επεξεργασία (άρθρο 6 παρ.2.δ. του Καν 1774/2002/EK),
- μεταποιημένα υλικά κατηγορίας 2, το οποία έχουν υποστεί μεταποίηση σε εγκεκριμένη, σύμφωνα με το άρθρο 13 του Καν. 1774/2002/EK, μονάδα μεταποίησης και μετά από εφαρμογή της μεθόδου μεταποίησης 1 (άρθρο 5 παρ.2.γ.ι του Καν 1774/2002/EK),
- κατάλοιπα λιπασματοποίησης και βιοαερίου.

4. Το τελικό προϊόν θα πρέπει να έχει υποστεί έλεγχο παθογόνων:

- στην περίπτωση των μεταποιημένων ζωικών πρωτεϊνών και των μεταποιημένων προϊόντων που προέρχονται από υλικά κατηγορίας 2 καθώς επίσης και των καταλοίπων λιπασματοποίησης και βιοαερίου πρέπει:

- Salmonella: απουσία σε 25 g: n = 5, c = 0, m = 0, M = 0
- Enterobacteriaceae: n = 5, c = 2, m = 10, M = 300 σε 1 g

όπου:

n = αριθμός δειγμάτων προς δοκιμή,

m = κατώτατη τιμή για τον αριθμό βακτηρίων· το αποτέλεσμα θεωρείται ικανοποιητικό αν ο αριθμός βακτηρίων σε όλα τα δείγματα δεν υπερβαίνει το m,

M = μέγιστη τιμή για τον αριθμό βακτηρίων· το αποτέλεσμα θεωρείται μη ικανοποιητικό αν ο αριθμός βακτηρίων σε ένα ή περισσότερα δείγματα είναι ίσος ή ανώτερος από M· και

c = αριθμός δειγμάτων στον οποίο ο αριθμός βακτηρίων μπορεί να κείται μεταξύ m και M· το δείγμα θεωρείται αποδεκτό αν ο αριθμός βακτηρίων των άλλων δειγμάτων είναι ίσος ή κατώτερος από m·

- στην περίπτωση που το λίπασμα προέρχεται αποκλειστικά από κόπρο ή περιεχόμενο του πεπτικού σωλήνα πρέπει:
 - να είναι απαλλαγμένο από σαλμονέλα (απουσία σαλμονέλας σε 25 g προϊόντος),
 - να είναι απαλλαγμένο από εντεροβακτηρίδια (ανάλογα με την περιεκτικότητα σε αερόβια μικρόβια: < 1.000 cfu ανά γραμμάριο προϊόντος),
 - να έχει υποστεί μείωση της ικανότητας παραγωγής σπορίων και τοξινών·

5. Μετά την παραγωγή τους συσκευάζονται και αποθηκεύονται σε κατάλληλες συνθήκες.

6. Η συσκευασία φέρει σαφή και ευανάγνωστη επισήμανση με την επωνυμία και τη διεύθυνση της μονάδας παρασκευής και τη φράση «οργανικά λιπάσματα και βελτιωτικά του εδάφους/απαγορεύεται η πρόσβαση εκτρεφόμενων ζώων στην έκταση τουλάχιστον για 21 ημέρες μετά τη διασπορά στο έδαφος». Για λόγους ιχνηλασιμότητας επίσης πρέπει να αναγράφεται ο ειδικός κωδικός αριθμός έγκρισης και ο αριθμός της παρτίδας παραγωγής του προϊόντος.

7. Κατά τη διακίνησή τους εντός της Ελλάδας συνοδεύονται από εμπορικό έγγραφο, υπόδειγμα στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 93/2005, στο οποίο αναγράφεται η φράση «οργανικά λιπάσματα και βελτιωτικά του εδάφους/απαγορεύεται η πρόσβαση εκτρεφόμενων ζώων στην έκταση τουλάχιστον για 21 ημέρες μετά τη διασπορά στο έδαφος». Δεν απαιτείται εμπορικό έγγραφο όταν τα οργανικά λιπάσματα και τα βελτιωτικά του εδάφους παρέχονται από λιανικούς πωλητές σε τελικούς χρήστες οι οποίοι δεν είναι επιχειρηματικοί φορείς.

Η διακίνησή τους πραγματοποιείται μεταξύ εγκεκριμένων μονάδων διαχείρισης που περιγράφονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 π.χ. μονάδες μεταποίησης, μονάδες αποθήκευσης, τεχνικές μονάδες.

8. Κατά το Ενδοκοινοτικό εμπόριο συνοδεύονται από εμπορικό έγγραφο, υπόδειγμα του οποίου βρίσκεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 93/2005. Στο εμπορικό έγγραφο και στη συσκευασία τους αναγράφονται οι επισημάνσεις που αναφέρθηκαν πιο πάνω και μεταφέρονται απευθείας στη μονάδα προορισμού, η οποία πρέπει να είναι εγκεκριμένη σύμφωνα με το Π.Δ. 211/2006 (ΦΕΚ Α'211), π.χ. μονάδα αποθήκευσης, τεχνική μονάδα.

9. Εξαγωγή προς Τρίτες Χώρες οργανικών λιπασμάτων και βελτιωτικών του εδάφους επιτρέπεται να πραγματοποιείται μόνο από εγκεκριμένες μονάδες σύμφωνα με το Π.Δ. 211/2006 (ΦΕΚ Α'211) και μόνον εφόσον οι πρώτες ύλες για την παρασκευή τους είναι μεταποιημένες ζωικές πρωτεΐνες υλικών κατηγορίας 3 που προέρχονται από μη μηρυκαστικά. Επιπρόσθετα θα πρέπει να υπάρχει γραπτή διακρατική συμφωνία στην οποία η Τρίτη Χώρα θα αναλαμβάνει την υποχρέωση αφενός μεν της σωσ-

τής χρήσης του λιπάσματος και αφετέρου της απαγόρευσης επανεξαγωγής του. Δεν απαιτείται διακρατική συμφωνία εάν η μοναδική πρώτη ύλη ζωικής προέλευσης που χρησιμοποιήθηκε για την παραγωγή του οργανικού λιπάσματος και του βελτιωτικού του εδάφους είναι ιχθυάλευρο.

10. Ο υπεύθυνος της έκτασης στην οποία διασπείρονται οργανικά λιπάσματα και βελτιωτικά του εδάφους και στην οποία έχουν πρόσβαση εκτρεφόμενα ζώα τηρεί μητρώα τουλάχιστον για μία διετία σχετικά με:

- α) τις ποσότητες οργανικών λιπασμάτων και βελτιωτικών του εδάφους που έχουν διασπαρεί·
- β) την ημερομηνία και τα μέρη στα οποία έγινε η διασπορά λιπασμάτων και βελτιωτικών του εδάφους σε εκτάσεις γης·
- γ) τις ημερομηνίες κατά τις οποίες επιτρέπεται να βόσκουν στις εκτάσεις ζώα ή κατά τις οποίες συγκομίζεται από τις εκτάσεις χόρτο για ζωοτροφές·

11. Οι Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, στη δικαιοδοσία των οποίων ανήκουν οι μονάδες που παράγουν ή διακινούν οργανικά λιπάσματα και βελτιωτικά του εδάφους καθώς και οι εκτάσεις γης που τα χρησιμοποιούν, εξασφαλίζουν, με τη διενέργεια τακτικών ελέγχων, ότι οι οριζόμενες μονάδες στην επικράτειά τους χρησιμοποιούν τα προϊόντα αυτά αποκλειστικά για τους επιτρεπόμενους σκοπούς και ότι τηρούν πλήρη στοιχεία που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του Καν 1774/2002/ΕΚ και του Π.Δ. 211/2006 (ΦΕΚ Α'211).

**Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ**

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΠΙΑΝΤΑΣΗΣ